

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om erstatning for tapt arbeidsinntekt og refusjon av utgifter til parkering som følge av kansellering. Sandstorm på Kanariøyene.

Dato

13.11.2020

Saksnummer

2020-00896

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager skulle reise med DY345 fra Bodø til Oslo og videre med DY404 fra Oslo til Ålesund den 23. februar 2020. Flyet skulle gå fra Bodø kl. 10.00 og ankomme Oslo kl. 11.30, mens det neste flyet skulle gå fra Oslo kl. 12.40 og ankomme Ålesund kl. 13.40. Natt til 23. februar fikk klager beskjed om at flyvningen DY345 var kansellert. Klager har opplyst om at hun måtte vente to timer i kø på flyplassen og deretter én time på telefon før hun fikk hjelp fra Norwegian. Hun ble omrutet med DY345 og DY410 dagen etter, slik at ny avgang fra Bodø ble kl. 10.35 og ny ankomst i Ålesund ble kl. 16.05 den 24. februar. Klager anfører at hvis hun hadde fått beskjed om kanselleringen på et tidligere tidspunkt, kunne hun ha rukket å ordne med alternativ transport tidligere, slik at hun ikke mistet en arbeidsdag.

Klager oppgir å ha fått dekket utgifter til taxi. Klager krever i tillegg erstatning for tapt arbeidsinntekt pålydende 2503,85 kroner og refusjon av utgifter til parkering pålydende 980 kroner.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Flyvningen DY345 ble kansellert på grunn av mangel på tilgjengelige flymaskiner som en konsekvens av sandstormen på Kanariøyene fra 22. til 24. februar 2020. Stormen førte til massive restriksjoner i luftrommet ved Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Flyplassene var i flere perioder stengt.

Flymaskinen LM-NIE, som skulle utføre klagers flyvning, utførte flyvningen DY9080 dagen før fra Bodø til Las Palmas. Flymaskinen skulle opprinnelig brukes til å utføre flyvningen DY9081 fra Las Palmas tilbake til Bodø. Grunnet sandstormen ved Las Palmas ble flyvningen kansellert, og flymaskinen var parkert på Las Palmas lufthavn frem til 25. februar.

Norwegian hadde åtte flymaskiner i Las Palmas som var strandet som følge av værforholdene fra 22. til 25 februar. På Tenerife-Sør lufthavn var tre flymaskiner strandet fra 22. til 23. februar. Dette påvirket hele Norwegians ruteplaner og førte til endringer og omrokinger i forbindelse med alle flyvninger som skulle utføres av disse flymaskinene. Visse flyvninger måtte kanselleres, mens andre ble slått sammen til færre avganger, med det formål å redusere uregelmessighetene i Norwegians nettverk, og slik at omstendighetene skulle påvirke færrest mulig passasjerer. Som en følge av disse tiltakene ble klagers flyvning kansellert, og alle passasjerer ble booket om til tilsvarende flyvning neste dag.

Berørte passasjerer mottok forpleining i ventetiden og informasjon om sine rettigheter via SMS, i tråd med EU-forordning 261/2004.

Passasjerer kan ha krav på standarderstatning ved kanselleringer og forsinkelser etter EU-forordning 261/2004 artikkel 5 nummer 1 litra c) jf. artikkel 7. Dette gjelder ikke dersom årsaken til kanselleringen eller forsinkelsen er ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne unngås med alle rimelige tiltak, jf. artikkel 5 nummer 3.

I gjeldende sak oppstod kanselleringen som følge av mangel på flymaskiner, forårsaket av værforholdene og de etterfølgende restriksjonene på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Det er ingen holdepunkter i saken som tilsier at flyet ville ha blitt forsinket dersom maskinen ikke sto fast i Las Palmas samtidig med at flere av Norwegians flymaskiner var parkert på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Det var ingen tiltak Norwegian kunne ha iverksatt som ville ha forhindret at flyet ble kansellert.

Som det fremgår av fremlagt dokumentasjon, var det en sandstorm ved Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn på samme tid som det ble bestemt at flyvningen måtte kanselleres grunnet manglende flymaskin. Da flymaskinene sto fast på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn, ble det iverksatt en rekke operasjonelle tiltak for å unngå store driftsforstyrrelser innenfor Norwegians nettverk. Noen avganger måtte også forsinkes for å kunne gjennomføre planlagte ruter med færre flymaskiner tilgjengelig. Noen avganger måtte også kanselleres, og passasjerene ble da overført til tidligst mulige alternativ. Det er derfor rimelig å legge til grunn at det var værforholdene som utløste forstyrrelsen. Norwegian vil på det grunnlag anføre at hendelsen lå utenfor selskapets kontroll.

Etter forordningen må flyselskapene også foreta alle rimelige tiltak i etterkant av en ekstraordinær omstendighet. Det var ingen rimelige tiltak som Norwegian her kunne ha iverksatt for å forhindre denne kanselleringen. Sandstormen påvirket alle flyselskapene, og det er ingen tiltak Norwegian kunne ha iverksatt for å unngå større uregelmessigheter. I vurderingen av hvilke tiltak som innen rimelighet kan kreves, skal det tas i betraktning hva som er teknisk og økonomisk tålelig for flyselskapet, og hvorvidt mulige tiltak er forholdsmessige i lys av situasjonen. Dette er lagt til grunn

av EU-domstolen i saken C-315/15 (Pešková). Det er normal praksis innen luftfarten å planlegge flere ruter med bruk av samme flymaskin og besetning. Det er i tillegg lagt opp til at det ved hver base skal være standby-besetning, basert på statistikk, for å sikre den regelmessige flytrafikken der det trengs. Det kan derimot ikke forventes at et flyselskap skal ha tilgjengelig kapasitet i form av flymaskiner, besetning, piloter eller ingeniører ved alle flyplasser, eller ha forberedt wetlease for alle destinasjoner for å unngå forsinkelser og kanselleringer. Dette ville ha medført urimelig høye driftskostnader, noe som igjen ville ha ført til høyere priser på flybillettene. Dette er trukket frem av en tysk domstol (X ZR 121/13).

Det aktuelle tiltaket Norwegian har til rådighet i en slik situasjon, ved mangel på flymaskiner, er bruk av wetlease. Wetlease er en tidkrevende prosess, da det fordrer en forutgående kontraktsinngåelse med leasingselskapet. Det må i alle tilfeller også påregnes tid for at erstatningsflyet med mannskap skal komme seg til flyplassen hvor det opprinnelige flyet skulle tatt av fra. Da sandstormen førte til at mer enn ti flymaskiner måtte parkeres på svært kort tid, ville uansett ikke wetlease ha vært en mulighet for å forhindre driftsforstyrrelser.

Norwegian har etter dette iverksatt alle mulige rimelige tiltak i etterkant av en ekstraordinær omstendighet, noe som er i tråd med EU-forordning 261/2004. Norwegian mener at kanselleringen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne unngås med alle rimelige tiltak.

Klager har også fremsatt krav om erstatning for tapt arbeidsfortjeneste og refusjon av parkeringsutgifter.

I henhold til Montrealkonvensjonens artikkel 19 og luftfartsloven §10-20 er fraktføreren ansvarlig for tap som følge av forsinkelse ved lufttransport av passasjerer, reisegods og gods, med mindre han godtgjør at han selv og hans folk har tatt alle forholdsregler som med rimelighet kan kreves for å unngå tapet, eller at dette ikke har vært mulig for dem.

På bakgrunn av dette og redegjørelsen kan ikke Norwegian imøtekomme passasjerens krav om standarderstatning eller refusjon av utgifter.

Nemnda bemerker

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at innstillingen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf. EU-forordning 261/2004 artikkel 5.

Værforhold som påvirker flytrafikken, kan være en slik ekstraordinær omstendighet som medfører at den reisende ikke har krav på erstatning. Dette må vurderes konkret.

Norwegian har opplyst at kanselleringen skyldes sandstormen på Kanariøyene fra 22. til 24. februar 2020. Nemnda legger til grunn at sandstormen førte til en rekke forsinkelser

og kanselleringer av flyvninger til og fra Kanariøyene i denne perioden. Nemnda mener at sandstorm er å anse som en ekstraordinær omstendighet i forordningens forstand.

Norwegian har videre opplyst at tre flymaskiner sto fast på Kanariøyene frem til 23. februar, mens åtte flymaskiner sto fast frem til 25. februar, og at det var nettopp mangelen på flymaskiner som forårsaket kanselleringen av klagers flyvning. Nemnda legger til grunn at sandstormen i betydelig grad påvirket selskapets muligheter til å gjennomføre alle planlagte flyvninger som normalt i denne perioden. Nemnda mener derfor at det er sannsynliggjort at kanselleringen i dette tilfellet ikke kunne ha vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Klager ble omrutet med nye flyvninger dagen etter. Klager har dermed ikke rett på standarderstatning.

Nemnda kan heller ikke se at klager har rett på erstatning for tapt arbeidsinntekt eller refusjon av parkeringsutgifter i henhold til luftfartsloven § 10-20.

Vedtak

Transportklagenemnda - fly anbefaler ikke at klager gis medhold.

Forbrukerrepresentant Kristoffer Sørli, Forbrukerrådet, hadde uventet forfall. De resterende medlemmer fant det forsvarlig å behandle saken, jf. transportklagenemndforskriften § 5-5 femte ledd.

Nemndas representanter

Helen Andenæs Sekulic (leder)

Gøran Jenssen (Widerøe)

Joachim Sponheim (SAS)

Maite de Geus-Cossard (Forbruker Europa)